

UCHWAŁA Nr 3
Uniwersyteckiej Komisji Finansowej KRUP
z dnia 22 kwietnia 2022 r.

**w sprawie zwolnienia uczelni publicznych z obowiązku przekazywania informacji
o schematach podatkowych**

Na mocy art. 86a-86o, wprowadzonych z dniem 1 stycznia 2019 r. do ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1540 z późn. zm.), weszły w życie przepisy dotyczące obowiązku informowania o schematach podatkowych.

Głównym celem wprowadzenia obowiązku informacyjnego dotyczącego schematów podatkowych było umożliwienie organom podatkowym (zarówno na szczeblu krajowym, jak i w całej Unii Europejskiej) zdobywania informacji o potencjalnie agresywnym planowaniu podatkowym lub nadużyciach związanych z planowaniem podatkowym. Celem przepisów jest uzyskiwanie informacji o tzw. optymalizacjach podatkowych (działaniach nakierowanych na uzyskiwanie dużych oszczędności podatkowych). Pośredni cel regulacji to także zniechęcenie podatników do wdrażania uzgodnień, których finalnym celem jest unikanie opodatkowania.

Obowiązek składania informacji o schematach krajowych uzależniono od kryterium kwalifikowanego korzystającego. Nie każdy zatem schemat krajowy (uzgodnienie noszące określone ustawą cechy) podlega obowiązkowi zgłoszenia. Obowiązek informacyjny dotyczy jedynie takich schematów krajowych, w których występuje odpowiednio duży podmiot (czyli kwalifikowany korzystający). Ustawodawca założył, że tzw. duże podmioty krajowe (np. przedsiębiorcy o dużych przychodach z działalności gospodarczej) mają większe tendencje i możliwości poszukiwania dróg optymalizacji podatkowej. Podmioty takie wykorzystują w tym celu dozwolone prawem metody (tworzą specjalne rozwiązania, struktury lub działania), aby uzyskać niższą formę opodatkowania.

Kwalifikowany korzystający to podmiot, który posiada co najmniej jedną z poniższych cech:

1. przychody lub koszty korzystającego albo wartość jego aktywów w rozumieniu przepisów o rachunkowości, ustalone na podstawie prowadzonych ksiąg rachunkowych, przekroczyły w roku poprzedzającym lub w bieżącym roku obrotowym równowartość 10 000 000 euro,
2. jeżeli udostępniane lub wdrażane uzgodnienie dotyczy rzeczy lub praw o wartości rynkowej przekraczającej równowartość 2 500 000 euro,
3. w przypadku podmiotów powiązanych, jeżeli którykolwiek podmiot spełnia kryterium określone w pkt. 1 (art. 86a § 4 Ordynacji podatkowej).

Z zarysowanego powyżej wstępu wynika, że polskie uczelnie publiczne stały się niezamierzonym adresatem obowiązujących regulacji (w odniesieniu do tzw. schematów krajowych). Uczelnie publiczne posiadają najczęściej status kwalifikowanego korzystającego. Jednakże status ten nie wynika ani z rodzaju, ani z rozmiaru prowadzonej działalności gospodarczej. Uczelnie publiczne uzyskały status kwalifikowanego korzystającego z uwagi na rozmiar majątku jaki posiadają (aktywa w rozumieniu przepisów o rachunkowości) lub z uwagi na przychody, jakie osiągają. Należy przy tym podkreślić, że dominującym źródłem tych

przychodów nie jest działalność gospodarcza, ale subwencje oraz różnego typu dotacje, a więc środki publiczne. Do majątku uczelni publicznych mają zastosowanie przepisy dotyczące zarządzaniem mieniem państwowym. Znacznie mniejsze niż uczelnie podmioty gospodarcze, w przypadku schematów krajowych, mogą dokonywać agresywnej optymalizacji podatkowej i nie są zobowiązane do jej raportowania – z uwagi właśnie na wielkość swoich przychodów lub aktywów. Uczelnie publiczne natomiast, z zasady, nie są nastawione na praktycznie żadne agresywne (lub nawet jakiegokolwiek) formy optymalizacji, a zostały (z uwagi na swój rozmiar) objęte uciążliwymi obowiązkami administracyjnymi związanymi z wypełnianiem obowiązków i ewentualnych zgłoszeń. Uciążliwość analizowanego obowiązku w przypadku uczelni publicznych wynika ze skomplikowanego i nietypowego charakteru aktywności podejmowanych przez uczelnie, ale także z rozbudowanych struktur wewnętrznych uczelni. Z uwagi na zwolnienia przedmiotowe dla istotnej części przychodów uczelni, a także zwolnienie podmiotowo-przedmiotowe dla ich dochodów przeznaczonych na cele statutowe, uczelnie nie stanowią istotnych podatników podatku dochodowego od osób prawnych .

Uczelnie jako podmioty finansów publicznych są zobowiązane do prawidłowego i rzetelnego wypełniania zobowiązań podatkowych, korzystają ze zwolnień podatkowych dopuszczonych prawem oraz podlegają kontroli przez uprawnione organy. Obowiązujące przepisy, w szczególności nadzór nad funkcjonowaniem uczelni, zapewniają zatem niezbędną transparentność ich działań, w tym w sferze prawa podatkowego. Mając na względzie wskazane ograniczenia, uczelnia publiczna nie może prowadzić działań ukierunkowanych na unikanie opodatkowania lub agresywnej optymalizacji podatkowej. Objęcie uczelni publicznych wymogami dotyczącymi informowania o schematach podatkowych oznacza dla nich jedynie dodatkowy obowiązek administracyjny, który nie będzie spełniał roli, jaką przypisuje mu ustawodawca. Ten tok rozumowania znalazł odzwierciedlenie w decyzji ustawodawcy z grudnia 2021 roku likwidującej obowiązek sporządzania i publikowania informacji o realizowanej strategii podatkowej (art. 2 pkt 2 ppkt 2 ustawy z dn. 09.12.2021 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw - Dz.U. 2021 poz. 2427). W tej sytuacji zwolnienie uczelni publicznych z obowiązku przekazywania informacji o schematach podatkowych, logicznie i systemowo uzupełniłoby decyzję w sprawie strategii podatkowej, jednoznacznie odróżniając status uczelni publicznych od statusu dużych podmiotów gospodarczych, którymi w oczywisty sposób nie są i nie będą.

Mając na uwadze wyżej wskazane argumenty wnosimy o podjęcie przez Ministra Edukacji i Nauki działań legislacyjnych mających na celu wykluczenie uczelni publicznych z definicji kwalifikowanego korzystającego oraz zwolnienie uczelni publicznych z obowiązku posiadania procedury w zakresie przeciwdziałania niewywiązywaniu się z obowiązku przekazywania informacji o schematach podatkowych.

PRZEWODNICZY
UKF KRUP

dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM